



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Preciosa || Hiero-||theca || Dvodecim || Vnionibvs ||
Colo-||niensis Historiae || Exornata**

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1634

IX. Lapis S. Gero. Topazius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9564

Hi militarunt sub Brunone, S. Brunonis Archiepiscopi Colon. non patruo, licet ita scribat Dithmar sed patruo magno (VVitichind. lib. 1.) Ludolfi Saxonis filio, Henrici Aucupis patruo, Ottonis M. Ducis non Imperatoris & Reginae Lutgardis fratre, qua nupta Ludouico Ludouici Germaniae Regis, non autem Arnulphi Imperatoris filio, cū Ludouicus Arnulphi filius adhuc circa annum 900. scribatur per etatem infans. puer à VVitichind. Dithmar. libr. 1. Brem. lib. 1. cap. 44. Chronic. Halberstadenf. manuscr. ideoque nec potuit ex ea iam anno 877. ducta suscepisse prolem, quam se suscepisse ipse recenset Ludouicus in suo diplomate dato 5. Id. Februar. Indiēt. 10. Anno Incarnat. Domini nostri Iesu Christi 877. Quod Anno primo serenissimi regis in orientali Francia, scriptum, vel ut ait, actum Francofurti, vbi ita scribit. In nomine sanctae & B
individuae Trinitatis. Ludouicus diuina fauente gratia Rex &c. Quapropter &c. nouerit qualiter pro remedio animarum piissimorum antecessorum Augustorum &c. nec non pro dilecta coniuge Lutgarda ac carissima prole nostra, quasdam res proprietatis nostrae ad monasterium, quod dicitur Gandersheim concessimus, quod est constructum in honore S. Stephani protomartyris, & in nostro constat patrimonio, hoc est in villa, quae dicitur Tengstede, & in villa, quae dicitur Ericke, in pago qui vocatur Sutinringia, in comitatu Ottonis, cum domibus, edificijs, campis, agris, pratis, pascuis, syluis cultis & incultis, aquis aquarumve decursibus, vijs & mujs, accessibus cum adiacentibus finibus, exitibus cum regressibus, & quicquid ad praefatas villas iure ac legitime pertinere videtur. Ita, ut quicquid ab hodierna die deinceps Abbatissa & sanctimonia- C
les foemina praefati monasterij inde facere voluerint, liberam ab omnibus perpetualiter habeant potestatem. Si vero persona qualibet posterorum nostrorum, quod minime credimus, hoc nostrae concessionis praecipuum irrumperere tentauerit, & immunitatis & electionis à nobis concessio scripto continetur, violandum decreuerit, omnipotentis Dei iram incurrere se nullo modo dubitet & coram iusto iudice in tremendo examinis die serationem inde redditurum minime ignoret. Et ut hac nostrae cōcessionis auctoritas &c. Ita Henricus Bodo Monachus Clusensis in Chronico Gandersheimensi mscr. Hinc igitur liquet quoque Ludgardam ea etate Ludouico Ludouici Germanici, non Arnulphi infanti filio nupsisse. Et haec supra inferenda, fuerant omissa. Vide errata. D

IX. Lapis



Topazius.

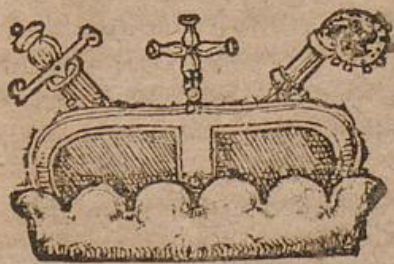
GERO

HIEROTHECA.

77 *Dux Gero
Parthenij
primus.

GERO Lufatides * Princeps Gladbachica condit
Clauftra, parens Vbiūm, sacrificusque fuit.

A

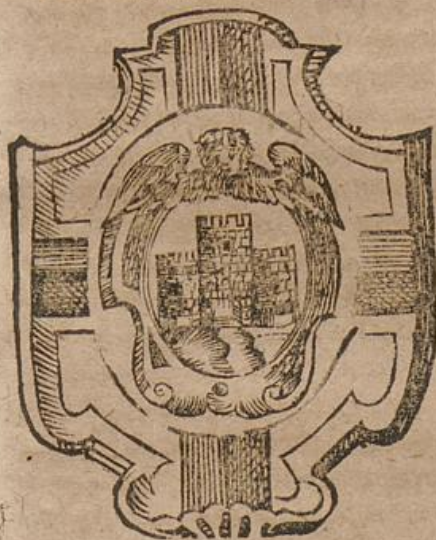


S. GERONI insignia eadem appingen-
da sunt qua S. Brunoni, hic tamen colloca-
mus Parthenopolitana antiqua prout illa
statua eius in Metropolitana Coloniensi Ec-
clesia appinguntur.

Claruit Ot-
tone 2. obiit
an. Christ.
967.

* Volckmaro
VVoltmero.

B



S. GERO, qui Folckmaro * S. Bru-
nonis fuccessori, in Coloniensi se-
de fuit fuccenturiatus, parente natus S. Geronis
Ludolpho Ottonis M. Imperatoris pater, Lu-
& Edithæ Anglæ filio, atque Ida dolphus.
Hermannii Ducis Sueviæ filia. Nam
GERONIS matrem Dithmarus lib. 2.
appellat Sanctam & Idam, eadem
dicitur Dithmaro lib. 2. Hermannii Du-
cis Sueviæ filia, insignemque corpo-
ris fui pulchritudinem multo illu-
striori fuperaffe vitæ fanchimoniam.
Vnde hæc ipfius erit mater, ac pater
erit Ludolphus Ottonis M. filius.
Hic etenim illam teste Dithmar. li. 2.
duxit vxorem. Quod verò Fabricius

Ida Suevia
mater S.
Geronis.

C

trahit ex Schaffnaburgensi Idam Christiano fuiffe nuptam, non inueni
apud Schaffnaburgensem.

D

Comperi quidem & alias Idas foeminas fanctas, fed nulla earum mater fuit S. Ge-
ronis. Nam præteritis Virginibus Deo dicatis, qua nomen Ida obtinere, vixit B. Ida
Saxonica vxor Egherti primi feculo feptimo fub Carolo M. trans Rhenani Præfecti
feu Ducis; Nostra autem Ida non feculo feptimo, fed nono vixit. De hac Saxonica agi-
tur in vita S. Ludgeri, & apud Sur. 4. Sept. cuius corpus à Dodone Epifcopo Monafte-
riensi eleuatum miraculis claret. Fuit & alia Ida venerabilis, mater S. Brunonis Ida Merf-
martyris, qui Dithmari Epifcopi Merspurgenfis in literarū ftudio focius, ab Ottone III. burgica.
in aulam fuit adfcitus, quæ paulò poft defert à folitariam quaefuit viuendi rationem,
tandem obtentâ Merspurgi fub Henrico II. Imp. infula Epifcopali, à Tagmone Archie-
pifcopo

piscopo fuit consecratus. Totus in lucrum animarum intentus, corpus suum inedia ac vigilij castigabat, quae ex Boleslai aliorumq; liberalitate acceperat, in pauperes liberaliter, nihil sibi reseruatō erogabat. Demum duodecimo Episcopij sui anno ad Poruffos anhelans, ferrea eorum pectora, igneo accensus spiritus feruore, ut coepit inflammare, fidi hostes aliorum salutē inuidentes ipsum doctorem in consinio Porussia & Russia, adorti silentium imperarunt, quo non impetrato ipse cum 18. socijs captus, pro Ecclesia capite Christo, caput suum porrexerat truci carnificis gladio praecidendum. 6. Kal. Mart. Verum huius S. Brunonis mater Ida nupta Brunoni S. Brunonis martyris parenti, Dithmari Episcopi Mersp. consanguineo, vixit adhuc anno 1007. cum altera Ida S. Geronis mater iam viuo adhuc Gerone ante 30. & amplius annos fuisset extincta. Vide Dithm. lib. 6. Vixit & alia Ida Sueca filia fratris Imperatoris Henrici III. & filia sororis Leonis Pape, vxor Lippoldi, filij Domine Glesmod, sub ann. 1112. de qua Albert Stad. Sed haec nullaratione S. Geronis mater potest asseri. Quod igitur Fabricius in orig. Saxon lib. 2. ad ann. 973. & ex antiquis Chronicis Saxonis Trubem. in Chron. Hirschhaug D. Cutssem in sua Saxon. S. Geronem natum volunt ex Christiano, (quem Comitē appellat Viburgium Fabricius, at non nemo ex Chronic. Sax. Comitē Rarstensem) & V Viburga Geronis Burggrauij Magdeburgensis & Monasterij Gerenrodensis fundatoris sorore, plane ex iam allatis refellitur, cum mater non V Viburga, sed Ida fuerit nuncupata. Meminit quidem Dithmar. lib. 2. Christiani ab obitu suo in noua illius temporis & primum excitata vrbe Magdeburgensi sepulti, sed

Alia Ida
Sueua.

Frater S. Geronis Thiedmar⁹ S. Geroni à Dithmaro lib. 2. & 7. ascribitur frater Thiedmarus * Martio, Vitricus Widredi & pater illius Geronis Marchionis, qui in praenepos ex lio contra Boleslaum anno 1015. suscepto fuit occisus; Hicq; Gero alius fuit frater Gero ab illo Gerone orientalium, Lusizi & Selpuli Marchione, qui vectigalem stipendiariumq; habuit Misiconem, ac Romam profectus, emeritus senex positis coram S. Petri altari armis victoricibus, brachium S. Cyriaci à Pontifice M. obtinuit, eoq; insigniter Thiedmarus. ditatus atque ad patrios regressus lares vnici filij sui Sigefridi extincti viduam Hade- Gero Mar- uidem à Bernardo Halberstadenſi Praeside velatam, primam designauit sacerdotem chio Oriē- magnam Monasterij in saltu sibi cognomine, Gerenrode, seu in sylua Hercimia, cui omne suum contulit patrimonium. Dithm lib. 2. Nam Gero, Dithmari Marchionis filius, & S. Geronis ex fratre nepos, qui ferro occubuit, ex vxore Adelheide ducta filium genuit Dithmarum. Dithm. lib. 7. Prior autem Gero genuerat Sigefridum vnici filium.

Plures fratres S. Geronis. Plures quoque S. Geroni nostro fuerunt fratres, cum plures numerentur Ludolphi ex Ida Herm. Ducis filia, filij & Ottonis M. nepotes. Inter quos numeratur à Georgio Fabric. lib. 3. Orig. Saxon. Ludolphus Episcopus Osnaburgensis, de quo Ertuinus in Chronico Osnaburg. mscr.

Ludol-

Ludolphus nonus Episcopus Osnaburg. successit Dregoni *. Vir fuit Ep. Osnab. singulari grauitate & beneficentia, qui Ecclesie suae reditus plurimum frater S.

A auxit. Nam Ottoni II Imper. patruo suo persuasit, vt tres illi villas, Apelderbach, Hofnem & Lingam concefferit. Scribit enim Otto II. Imper. * Fabr. li. 3.

Hunc Ludolphum, suum consanguineum, narrans, quod ob memoriam Dregoni, diuinæ remunerationis, nec non interuentu dilectæ coniugis suæ, scilicet Imperatricis Augustæ Theophanij, cuidam viro venerabili sanctæ

Osnaburgensis Ecclesie Episcopo Ludolpho, quicquid prædij vel hereditatis ipsi Imperiali auctoritate donauit, ipse Imperator reddidit in Comitatu Bernardi Ducis in locis subscriptis, videlicet Apelderbach,

B Hofnem, Linga cum curtibus ac ædificijs, mancipijs, terris, pascuis, syluis, molendinis &c subdens in eodem Imperiali priuilegio, quod huiusmodi, sicut prædixit, Ludolpho Osnaburgensis Ecclesie Episcopo suo consanguineo reddidit atque donauit, eo tenore, vt liberum habeat arbitrium vendendi atque commutandi, seu eidem Ecclesie & successoribus relinquendi. Anno Domini 975. Indict. 2. anno Imp. 7. in Longobarden. Hic Antistes Ludolphus obiit, anno Domini 983. 2. Kal. April. Vide Crantz. lib. 3. Metropol. 39. Meibom. in not. ad Witichind. lib. 2. Verum de hoc Ludolpho merito quaerit Crantz. quo gradu consanguinitatis Imperatori fuerit coniunctus, cum id in literis non definiatur.

C Deinde à Fabricio inter Ludolphi filios recensentur Bruno Præsul Verdensis, qui A Bruno Epimelungo Hermanni primi Ducis Luneburgij fratri Germano successit, ac cœnobium scop. Ver-

Oldenstadense circa Vlysseam seu prope Vlsenum haud procul à Luneburgo condidit, densis non quod Altstadium nominauit Collocat ipsum Latzius nunc inter Antistites Verdenses, est frater S. nunc inter Eistedenses Præsules, vultq. (cum Bruschio & Fabric. in stemmate VViti-

chind. II. Ducum Suenia & Carinthia) postea creatum Pontificem Romanum, sed refutatur à Dithmar. lib. 2. vbi 3. Nonas. Maij senex dicitur circa ea loca vbi Hermannus de Billingen Dux Saxonia vel Stubengehorn ipsius Brunonis consanguineus quem diris deuotum absoluere recusabat, obiisse. Ipse vtrò Hermannus de Billingen non in Italia, sed Saxonia hærebat, Vnde & Bruno Verdensis Præsul circa Saxonia loca obiit. At Bruno Pontifex in Italia satis concessit. Proinde Bruno Verdensis, non est idem, qui Pontifex Romanus.

D Inter Ludolphi liberos numeratur Otto, parens Brunonis non Au-Otto frater gustani Episcopi, cum hic sit frater Henrici III. Imperatoris (VVippo) sed S. Geronis. Romani Pontificis postea Gregorij V. appellati (VVitichind. lib. 3. annal. Regin. ad ann. 454. Dithm. lib. 3.) Item parens Henrici & Canonis & Wilhelmi Argentinenfis Episcopi: (VVippo Guilliman in Episcop. Argent.) auus verò

verò ex Henrico Conradi Salici & Gebhardi Episcopi Ratisbonensis, atque ex Conrado, Conradi Iunioris & Brunonis Episcopi Wirceburgensis &c. Neque Otto genitor fuit illius Eckehardi (à quo in Thuringia nuncupatur Eckardberg) Thuringiæ Marchionis (de quo supra in vita Hildebaldi) cum ipse Eckehardus cum Guncelino & Brunone, fortè Brunonis martyr, de quo supra, parente dicatur è Nobilissimis Thuringiæ Australis progenitus parentibus, ac patre quidem Gunthero procreatus; deinde ipse Eckehardus duxisse Suanhildam Comitissæ Dithmari, qui frater erat S. Geronis nostri, viduam, & Bernardi Ducis sororem, ex qua genuerit I. Lutgardam à Lothario Wirinharij ex Thuringia septentrionali oriundi & Gødilæ ex occidentali regione nobilis filio raptam. II. Hermannum. III. Eckehardum. IV. Gunterum.

Hermannus verò Eckehardi filius genuit, Henricum Comitem, qui S. Heribertum Archiepiscopum Colonienf. afflixit, quod matrem ipsius captiuam detineret. *Vide Dithmar. lib. 4. fol. 42. v. 7. lib. 5. fol. 53. vol. 38. & seqq. lib. 6. fol. 72. v. 38. vbi Guncelinus dicitur Hermannipatruus. lib. 7. fol. 90. v. 24. & seqq. fol. 112. v. 11.* Fuit & alius Eckehardus filius Ludolphi, *Vitidkind. lib. 2.* non illius, quem S. Geronis parentè astruximus, sed alterius. Nam ille Eckehardus cum Hermanno Sueviæ Duce propter Ducatum contendit, antequam Ludolphus Imperatoris filius Idam Hermanni Ducis filiam duceret: Ideoque Eckehardus hic non potuit illius Ludolphi, qui S. Geronis fuit pater, esse filius. Fuit & alius Eckehardus, cuius Germanus fuit Bezico. *Dithm. lib. 4.* de quo nos non agimus,

Mathilda
soror S.
Geronis.

Soror Geroni fuit Mathilda, anno 949. nata, vt tradit ad illum annum Regino, vbi illam Ludolphi filiam nuncupat, ita & Witichind. *Dithm.* Neque his obstat Witichind, lib. 3. *annal.* vbi ait Ludolphum post se reliquisse filium patris nomine insignitum, id est, Ottonem. Huius enim solius meminit Witichindus, tum quia parentis compellabatur nomine, tum quia in Ducatu futurus hæres, reliqui enim Ecclesiastici Deo seruibant; non autem, ita illum affert, vt reliquos excludat liberos, cum nulla id significet particula exclusiua. Atque hinc patet S. Geronem esse vnum ex posteris Witikindi Magni ex Wicberto filio, Walberto nepote. Ludolpho, Ottone Duce Saxonix, demum ex Henrico Aucupe, qui fuit S. GERONIS nostri proauus ex Ottone Magno filio, Ludolpho nepote. Proinde S. GERO non est Witikindi II. ex Dietgremo filio, & Dithmaro nepote abnepos, vt placebat eximio Domino

mino Doctori Cutfemio in sua Catholica Saxonica. Sed hæc de ipſius
A Maioribus ſufficiant.

S. GERO ab ineunte ætate, Eccleſiaſtico addiſtus & mancipatus ſta-
 tui, Colonia tempore Folcmari Archipræſulis habitauit, vbi cum præ-
 ſente Archipræſule Folcmaro ſacræ è S. Maurini corpore reliquiæ, vino
 ex pietate ablutæ, in nouo reconderentur repositoſio ſeu loculo, ipſe
 ad loculum propius accedens, dentem martyris capiti excuſſit, eum vt
 ſibi aſſeruaret: At vix excuſſo manu dente eoque comprehenſo, adeo
 cœpit igne interno & inuiſibili æſtuare, vt quo ſe verteret Sanctus no-
 ſter neſciret, ſolennem pompam reliquâ hominum multitudine lætius
B proſequente, S. GERO varijs cogitationum fluctibus iactatus, animi
 angore non prius meruit liberari, quam ſoluta pompa Wolfredæ ſacer-
 doti Magnæ in S. Mariæ Monafterio, ſuaſq; horarias preces perſoluenti
 dentem reſtitueret, ſtatimque omnis ardor remiſit ac penitus abceſſit.
 Ipſe verò dens in accerra thuris Dauidici fuit incluſus. *Sur. in Maurin.*
 10. Jun. c. 6. Poſterioribus annis imperante adhuc Ottone M. ipſe GE-
 RO extincſto Folckmaro * concordibus cleri ſuffragijs & populi ap-
 plauſu Archiepiſcopus Coloniensis anno 969. certè non ſine ſingulari
 Dei prouidentia fuit electus, vt ipſi ſeorſim rem diuinam Papiæ facienti
C (Imperatori .n. Ottoni Magnò à ſacris erat) BB, Petrus Apoſtolorū ver-
 tex & Ambroſius oſtèdère, qui oleo GERONÈ ſacro inungentes, ſigni-
 cabant, quem ad dignitatis apicem aliquando vocandus eſſet. Viſionem
 illam licet Sanctus Præſul tacitam haberet, Deus tamen eam hac ipſa e-
 lectione palam fecit *Dithm. lib. 2.* Mira quoque ipſius fuit electio, Nam
 Electum GERONEM cum Imperator ob certas quaſdam cauſas ab eo Imperator
 offeſus regalibus donare detrectaret, ſtricti ab angelo, ipſa die qua viſu angeli
 glorioſæ Domini noſtri reſurrectionis recolitur memoria, gladij timore cogitur cõ-
 compulſus, regalibus eum inueſtiuit. Interminatus enim ei angelus, ſentire ele-
D NIſI inquiebat, IN GERONE HODIE COMPLEVERIS ELECTIONEM, & ſoni,
 SECVRVS NON EVADES HANC CÆDEM. Electus & regalibus dona-
 tus Epicoſopus Abbatiam Benediſtinorum ſeu Monafterium S. Viti à Ædificat &
 ſe ædificatum in Gadbach (vbi S. Laurentij caput, quod Rex Hiſpa-
 niarum Philippus magnis precibus & donis obtinere non potuit, con-
 ſeruatur) & Collegium noſtrum Coloniense ad Diui Andree (vbi ad Andream
 huc monſtratur Sancti Laurentij ſcapula) precioſo reliquiarum theſau-
 ro ſub Ottone II. locupletauit. Quin & Collegij Sancti Andree ſeu
 potius antèrius templi ædificium abſoluit & inauguraui, vt hoc
 L quod

quod subijcio docet monumentum. Anno Dominica Incarnationis
 DCCCCLXXIII. Indictione secunda, quinta Nonas Maij dedicata, est haec do-
 mus Domini à GERONE Reuerendissimo Archiepiscopo in honore S. Andrea Apo-
 stoli & omnium Apostolorum Christi, & in hac Dei ara continentur reliquiae S. Mat-
 thaei Apostoli & Euangelistae, nec non Sanctorum martyrum Christophori, LAVREN-
 TII, Cyriaci, Cosmae & Damiani, Ceciliae & Agnetis.

Item Mag-
 deburgi.

Magdeburgi quoque S. GERO cum fratre suo Thiedmaro Marchio-
 ne in honorem S. Dei Genitricis & martyris Cypriani, Abbatiam con-
 struxit, quam Trithemius in Chronic. Hirschaug. ad annum 972. vocat,
 Monachorum nouum castrum vulgus *Wunnennewenburg*. Ita autem
 de ea loquitur Dithmarus lib. 7. Funus autem predicti Marchionis & socij e-
 ius *Widredi* vsque ad Misni fecit reduci. Haec ibidem Hermannus Comes flebiliter
 suscipiens & vsque ad nouam urbem (quam Magdeburgum existimo, cum il-
 lic GERO Archiepiscopus funera inhumarit vt iam dicitur, & primū Otto
 Magnus eam excitavit, Misniam autē iam ante Henricus Auceps aedifica-
 uit) vbi GERO Colonienfis Archiep. & Tiedmarus Marchio frater eius Vitricus istius
 (*Widredi*) Pater autē intercepti comitis in honorē Dei genetricis & S. martyris eius
 Cypriani regnate secūdo Ottone Abbatia cōstruxerūt cū fratribus suis Gūthero & Ec-
 kharde comitatur, quae GERO Archiepisc. (Magdenburgensis, contigerunt, n.
 circa an. 1044. quo Colonienfis non supererat) tunc terra cōmendans, domi-
 nam Adelheidam eiusq. filium Thidmarum, ac moerentes amicos ac milites solatur:]
 Haecenus ille. Sanctum quoque Notgerum ex Ottingensibus, vt puta-
 tur, Comitibus consecrauit Leodiensium Episcopum XVII. anno Do-
 mini 972. Pontificatus Ioannis Papae XIII. anno sexto. Chron. M. Belgij.
 Singulari in Christum crucifixum ferebatur cultu, vnde insignem ar-
 genteam crucem summæ reliquit aedi. Quin etiam vbi aduertit in sum-
 ma Colonienfium aede fatiscens rimis Christi crucifixi imaginis caput,
 admota sacra hostia iunctisque precibus expleuit ac restituit. Rem ge-
 stam non enarrarem, nisi Dithmarus vir maximæ authoritatis & fidei
 eam scripto consignasset. Chron. lib. 3. Interim GERO, inquit, Agrippinae
 sedis egregius prouisor obiit, de quo quia pauca praelibauit, quae tunc reseruauit, paucis di-
 cam. Hic crucifixum qui tunc stabat in media, vbi ipse pausat Ecclesia ex ligno studiose
 fabricari praecepit: Huius caput dum fissum videret, hoc salubri remedio curauit, Do-
 minici corporis portionem vnicum in cunctis necessitatibus solatium & partem vnā
 salutiferæ crucis coniungens, posuit in rimam, & prostratus nomen Domini flebiliter
 inuocauit, & surgens humili benedictione integritatem promeruit. Huius rei me-
 moriam ad B. Præsulis tumulum ex aduerso Engelbertini sacelli expres-
 sam paucis ab hinc annis Nuncius quidam sedis Apostolicæ iabebat

Miraculū
 Geronis in
 fanato cru-
 cis ligno.

obliterari, quod rei nescius conijceret Episcopum representari, qui
A Christum in cruce moriturum sacris reficeret epulis: sed ea de re Illu-
 strissimum edoctum Capitulum, restituta priori imagine illam Sancti
 Præfulis memoriam curauit renouari. Amore quoque singulari Bea- S. Gero
 tissimam Virginem complexus, illius iconem Metropolitanæ donauit cultor
 Ecclesiæ, asseruatur quoque ibidem visenda B. Mariæ Virginis statua Deiparæ.
 argentea, sedi amplæ & vastæ insidens, quam à dextris succollans susti-
 net S. Petrus, à sinistris S. GERO, cum hac inscriptione: SANCTVS GE- Regin. li. 2.
 RO ARCHIEPISCOPVS COLONIENSIS. Ipsi mater Ida in Eccle- ann. 957. &
 siam Merspurgensem liberalis donauit illi villam Rochlitz, quam GE- Herm.
B RO præpositus in beneficium tenuit *Dithmar. lib. 7.* & cum adhuc vrbs **Contract.**
 esset ad Mildam fluuium, non bene à Hermanno custoditam Gunceli-
 nus igne iussit absumi. *Dith. li. 6.* Ludolpho parète in Italia circa an. 957.
 defuncto, in Hierosolymorum urbem non curiositatis sed pietatis ergo
 profecta, vbi morbo correpta latifero, ac de futuris diuinitus edocta
 euentibus, imperauit pe dissequis suis, vt quam primum mortuum ipsius
 efferrent corpus, terræque mandarent, ac confestim, in prouincias suas
 regressæ filio GERONI ex matre denunciarent, vt piæ matris (quam
 Sanctam appellat *Dithm. li. 2.*) animam Deo in sacris haberet commen-
C datam, eumque in finem ad D. Cecilie altare ei excitaret. Paruerunt Defuncto-
 iussis famulæ, vixque à tumulato corpore effusam Sarracenorum multi-
 tudinem effugere, quæ vniuersos Hierosolymorum fines depopulaba-
 tur. Ipsæ domum reduces vltimam matris voluntatem filio GERONI a-
 peruerunt, quam lubens expleuit. Rem ita describit *Dithmar. lib. 2.*
Huius sancta mater Ida nomine, Hierusalem orationis gratia petens, illicq; infirmata,
hanc suis legationem pedissequis commendauit: Egreddenti anima meimet prolongato Mater S.
huius exilij incolatu, corpus meum matri terra celeriter tradite, & mox euntes hæc si- Geronis
lio nunciate GERONI, quo peregrina genitrici sue talem in terris non deneget hono- prædicit
D rem qualem prius in cælis dare dignatur Dominus, & altare mihi in Ecclesia sancta Hierosoly-
 constituat Cecilia. Talibus præceptis deuota obtemperantes famulæ, Dominam suam marum ex-
 post hæc feliciter expirantem sepelierunt, & statim recedentes, miseriam inscie effuge-
 runt subsequituram. Nam Sarraceni Hierosolymam tunc inuadentes, nil reliquere vi-
 ctis, quod sancta eis clam tunc prædixit matrona, cum se mortuam iussit properè tu-
 mulari & suas abire. Venientes autem hæc Coloniam, cuncta Archiepiscopo pandunt
 ordine. Quos idem benigne suscipiens, Deo gratias egit, & iusta eiusdem petitioni satis-
 fecit. Hæc tenus *Dithmarus.* Verum quia ex mandato matris hic à
Dithmaro allato fortè rudiores errandi occasionem capere possent, illud

paucis erit pensandum. Petit enim mater, vt ipsi eum honorem non
 neget filius, quem Deus prius in cœlis dare dignatur, & vt altare illi cō- A
 stituat. An ergo vult se sanctam coli? Absit. Nam viuens quomodo
 An viui sic puto, id imperaret, cum nemo hominum sciat sitne amore an odio
 sint Sancti. dignus *Eccles. 9.* nisi Deus speciatim id ei reuelauerit, vt quibusdam fa-
 ctum paulo post ostendam. Deinde esto norit homo se nunc Deo gra-
 tum esse & acceptum, certusne est se gratia Dei non excisurum, qui stat,
 inquit Apostolus, videat ne cadat. *1. Cor. 10. 12.* Quare in timore & tre-
 more iubet Apostolus nostram vt operemur salutem. *Philip. 2. 12.* Exci-
 dit sapientissimus Salomon; Euertit eam Origenes; perdidit eam Hero, B
 qui ipsos quadraginta annos in summa vitæ transegerat austeritate, &
 sub finem vitæ miserè deceptus eheu! æternum perijt; Et quis tristem a-
 liquorum catastrophem sicis relegeret oculis, qui iam quasi martyrij
 decora erant ablaturi & ecce vix concepto defectionis proposito inter
 tormenta æternum perierunt; & quotusquisque est, cui Deus in bono
 perseuerantiam patefaciat? Quam supplicibus, quam crebris votis, ora-
 uit Deum Regius Propheta Dauid, ne se ipsum Deus dereliqueret. Do-
 mine ne derelinquas me. *Ps. 26. 9. & 37. 22.* At quid opus si certus erat,
 se perseueraturum. Sed quid multum? An non omnium sermone vsurpa-
 tur illud Ictorum hominis voluntas est ambulatoria vsque ad mortem. C
 Quomodo igitur aut qua ratione affirmabitur hominem semper tibi
 constare, & quis consiliarius altissimi fuit. *Isa. 40. 13.* vt sciat quid decre-
 uerit aut statuerit Numen diuinum. Et sit, Deus reuelarit ipsi constan-
 tiam, non tamen ideo honorem & altare sibi depoposcisset, sed potius
 Deo omni huius boni auctori, & fautori hæc vouisset sui præ nimia ani-
 mi demissione oblita. Quod verò interdum Deus suos, & de peccatis di-
 missis & salute certos faciat, singulare hoc Dei est beneficium, non om-
 nibus concessum. S. Arnulpho Episcopo Suesionensi animam agenti
 S. Petrus apparens affirmavit, peccata ipsi dimissa, ianuamque vitæ pate- D
 re, & S. Michael se ipsius in cœlos ductorem futurum sponndit;
 Quin & Beatissima Virgo Maria, ipsi prædixit futurum vt in Assumptio-
 nis festo in Beatarum mentium sedes reciperetur sicut & receptus fuit.
Lisard. Episcop. in vita S. Arnulphi, cap. 49. apud Sur. 15. August. Sic & S. Eduar-
 do Anglorum Regi, quod nemini quippiam in honorem S. Ioannis ne-
 garat fatalem suum obitus diem ipse Apostolus Ioannes curauit signifi-
 cari, remisso illi per Hierosolymitanos peregrinos annulo (quem prius
 ipsi pauperis personam induto, cum nihil ad manus haberet, dederat)
 se

A se intra sex menses ipsum visitaturum, atque ad agnum abduendum, quem æternum, quocunque ierit sequatur. *Ælredus Abbas in vita eius apud Sur. 5. Ian.* qui postea annulus in templo suspensus, morbis medicabatur comicialibus; quin & in parasceue sacrabant Britannia Reges annulos, qui potui iniecti dictos morbos expellebant. *Polidor. lib 8.*

Memini me legere sanctos sapius à morte non vero ante ipsam apparuisse, ac locum in quo templum in sui memoriam petierint ædificari, monstrasse, non tamen ut illis excitetur altare; quamvis & altaria sanctis dedicentur, non tamen proprie, sed Deo in honorem Sanctorum. Ita B habemus de Diua virginæ in hist. S. Iacobi, atq; de eadem Ioâni Patricio nonis Augusti apparète, & quâdo syrius maximè ardet collis exquilini partem niibus operiète. De B. Michaelè Archangelo huiusmodi affert Baronius, anno 704. 51. Similia sunt quæ in vita S. Cornelij Centurionis ex Simeone Metaphraste à Surio recitantur. Et notissimum Colonia de B. Annone à SS. Gereone & Mauris flagellis admonito, ut illum, quem videmus hodie chorum S. Gereoni cum turribus, excitaret.

Plura eam in rem ut afferam exempla, breuitatis, cui studio, me auocat ratio. Ideoque ut ad S. GERONIS nostri matrem reuertamur, non cum existimo verborum sensum quasi ex reuelatione consequendæ beatitudinis facta sibi velit dicatum altare, sed ut Monica exemplo ipsius inter sacra fieret commemoratio. Quod ipsum hæc eius indicant verba. *Hæc filio nunciante GERONI, quo peregrina generici sua talem in terris non denegat honorem, qualem prius (non postea in cælis dare dignabitur) Dominus &c. quibus vult non eo dignari honore quo defuncta à Deo commulabitur, sed eum sibi perit deferri honorem, quo Deus illam nunc viuam afficit. Hic verò modus loquendi vulgaris habeas mihi hunc honorem, idem valet, quod, ostendas mihi hanc gratiam.* Deinde eadem, ait, *constituas mihi altare, non ait, excites;* constituere idem est, quod curare; Sensus igitur illius D loci germanus ac planus est, nimirum: mox domum redeuntes hæc ex me filio meo GERONI denuntiate, ut absenti matri suæ hoc exhibeat obsequium, hancque præster gratiam, quam nec Deus mihi, nec nunc quidè, denegat, ut altare in S. Cæcilie æde mihi procuret, aut designet, in quo mei habeatur memoria, atque anima mea Deo commendetur, cum & alij sacerdotes, mei in altaribus seu sacris memores, Deo pro Defuncto- mea salute supplicent. Atque huic S. Archipræsul maternæ satisfecit vorum cura nõ luntati. Hic autem deploranda mihi est nostræ tempestatis improbitas negligèda, & negligentia, passim siquidem defunctorum ultimæ voluntates &

maiorum piæ pro animæ remedio institutiones intermittuntur. Quod quam periculosum sit, quamque grauem Dei incurrant offensam, qui A sacra illa negligunt funebria, ex Cæsario lib. 12. de poenis & gloria mort. c. 42. placet ostendere, vbi refert quod sua contigit ætate, suoque in ordine sub ann. 1200. Erat non nemo sacerdos, qui vt pro peregrini villici manibus Deo litaret laciniam acceperat verum ipse sacri faciendi oblitus, statum religiosum in quo tum temporis viuebat Cæsarius est amplexatus, in quo dum viuebat noctu fuit raptus, ad inferorum loca, vbi Conradi Herbipolensis Episcopi (qui relicta Hildesienſi sede ad Herbipolensem se transtulerat sine sedis Apostolicæ facultate, vt pluribus epistolis ostendit Innocentius Papa, ac postea occisus) animam vidit Lucifer inferisque spiritibus offerri, quam cum ingenti eiulatu Lucifer iussit referri. Reducite inquit, reducite illum non enim noster est, innocenter occisus est. Deinde ipse Sacerdos præ timore se retro ianuam ab-

NB. Veritate huius raptus collini ex vera vstulatione. diturus, mox ab inquisitoribus dæmonibus in publicum productus conspexit laciniam, sibi à villico donatam ab inferis contrectari spiritibus, intellexitque inquiri, cuiusnam esset, quam cum accepisset Lucifer esse sacerdotis negligentis iusta defuncto persoluere, extractam ex præferuido ac putido lixiuio laciniam in faciem ac collum sacerdotis iniecit, & fortissimis quasi lacertis torſit; vt excitatus ex somno sacerdos contētissima voce identidē opem imploraret. Accurrere igitur fratres, imperant silentium. Ille verò magis in clamat; En morior, en accendor. Propius accedentes fratres reperiunt totum ipsius caput ab igni ambeſum & vstulatum, seminecemque in nosocomium transferunt. Rogatus deinde illius mali causam respondit, quod & sacrum funebre neglexerit, & de negligentia apud sacerdotem non se accusauerit. Ideoque in hanc se præcipitasse miseriam. Pro! quam dirum, quam atrox luit hic supplicium, quod vnum duntaxat, sacrum funebre neglexerit, nec aliud præter laciniam acceperat. Vtinam hoc omnes vti oculis perlegunt, ita animis volutarent! illi in primis qui integra prædia, villas, oppida, ditio- nes in eleemosynam pro remedio animarum (sic loqui solent diplomata institutionum) acceperunt.

Quam oderit dæmon tēta- tiones aperiri. Dæmonis illusiones. Dexter erat SANCTVS GERO in abstergendis animi molestijs. vnde Gerberga pia & religiosa Abbatiſſa identidem ad Sanctum recurrebat Præſulem, eique quidquid pectore clausum, aperiebat. Illuſus illi aliquando erat per vaticinia dæmon; reuelabat ipsi S. GERONIS instantem mortem, quam iubebat secretam apud se seruare; at ipsa mox totam

totam rem sancto pandit Præfuli. Quare excandescens demon adeo
A cam verberibus multauit, vt breui extingueretur. Non defuit Matronæ
 Præful, nam cognita piæ Abbatissæ morte, hostiam obtulit expiationis,
 pauloque post ipse Archipræful adeo infirmatur, vt Euergero summæ
 ædis custodi, & quod ego addo, post Warinum Episcopo videretur *Gero viuis*
 extinctus, qui lotum sacrum corpus iussit efferri. Elatus tertia vt aiunt *sepelitur.*
 populi nocte, B. Præful quasi æris sono de graui excitatus fuisset somno,
 ter contentissima clamauit voce, sibi vt aperirent obstructos meatus.
 Hanc qui inaudierat vocem, stupore plenus ad Euergero Ecclesie cu-
 stodem accurrit, obnixè rogans, vt laboranti Episcopo succurreret; *Ve-*
B rum Euergero hominem malè verberibus & scipione exceptum, tan-
 quam mendaciorum centonem à se reiecit; atque ita diu Præful me-
 moriæ ferijs S. Iohanni dicatis, id est 8. Kalend. Iulij, anno 976. pro mox *Dithm. lib. 3.*
 defuncto habitus, ac posteriori die sepultus, triduo post, id est 4. Kalen-
 Iulij vere expirauit. Ita enim videtur testari monumentum & carmen
 vetus quod in Dni Andree extat:

Claret opus Domini quod vouit condere Bruno,
 Andree meritis hunc Iesu suscipe cœlis,
 Te Iohanne petit, purum qui viuere nouit
 Præful in hoc sancto pollens per plurima Gero.

C In quo monumento illa verba: *Te Iohanne petis* insinuant triduo aut
 quadriduo citius quam alij mortis eius vel potius sepulturæ diem, cum
 plerique authores IV. Kal. Iulij dicant vere extinctum. Quod vero ad-
 huc in sepulchro vixerit, aperto postea loculo, deprehēderunt ex cruo-
 re quo loculus in conuersione fuerat aspersus. *Crantz. 3. Metrop. 45. Tri-*
them. in Chron. Hirschaug. Theat. vite hum. tom. 2. & manuscripti.

De morte
 S. Geronis.

D Nec est quod quispiam S. GERONIS raram & insolitam mortem in
 dubiam reuocet, partim quia multorum testimonijs, vt præter allatos
 Simonis Maioli Episcopi, & Dermicij Thadæi in sua Nitela aduersus
 Bzouium confirmatur: partim quia cum alijs plurimis communis hæc
 mors fuit. Quod vero durior, meritis & sanctitati auctarium est, non
 autem derogat vel officit. Mala enim mors (inquit S. Augustinus) putā-
 da non est quam bona vita præcessit. Quis filios ac filias Iob subita do-
 mus ruina oppressos damnabit? quis Simeonem styliem fulmine per-
 cussam, cuius animam ab angelis efferri vidit S. Iulianus? Quis S. Aga-
 thonicum à leonibus disceptum, quem alias in frigore fouebant, dam-
 nabit? Quis S. Belinum à canibus laceratum? Quod digitur S. GERO exta-
 fi

si vel apoplexia subita extra se positus, Euengeri vel Warini incuria sepultus dicatur nondum mortuus, nihil in eo singulare quod viris pijs & sanctis manifestum est contigisse. Mors enim vitæ cursum abruptit non mutat statum. Vita S. GERONIS sancta inculpabilis fuit, ergo & mors consequens. Afferit Scriptura iustum quacunque morte præoccupatus fuerit in refrigerio fore.

Zenonis Imp. non multum huic GERONIS morti dissimilis fuit, qui Epilipsiæ doloribus distentus speciem defuncti exhibens, viuus ab vxore Ariadne eidem parum addicta sepulchro inclusus & suffocatus fuit.

S. Gero B.
Ludolpho
apparet.

Ab obitu se B. GERO visendum præbuit Ludolpho Abbati Corbeien-
B
censi, hisque cum affatus verbis : REQUIEM ÆTERNAM CANTATE, disparuit. Erat enim Ludolphus Abbas Corbeien-
C
sis singulari vitæ sanctimonia; frequentabat ieiunia, vigilijs se exhauriebat; sacris pie, religiose, ac magna cum veneratione semper operabatur, vnde plurima ipsi à Deo patebant secreta. In iuuandis defunctorum manibus impiger. Illi, eadem nocte qua obierat Wilhelmus Archiepiscopus Moguntinus, se in visione obiecit, cui mox in sacris vt suffragarentur fratres, Abbas imperauit. *Dithm. lib. 2.* Ab eodem & S. GERO noster, nocte qua fuit extinctus, pia precum suffragia postulauit. *Dithm. lib. 3.* GERONIS quoque, qui duellum cum Waldone susceptum capitis pœna luerat, caput
C
vbi inter rem diuinam altari suo vidit inferri, mox à sacro suo animam Fratrum sacrificijs commendauit. *Dithm. lib. 3.* Præfuit Corbeien-
D
si monasterio 26. annis; obiit Idibus Augusti *Chron. Corbeien.* Et licet hic Ludolphus Abbas vixerit eodem tempore, quo Ludolphus Episcopus Osnaburgensis S. GERONIS frater, non tamen sunt ijdem, sed diuersi; Episcopus enim obiit non Idibus Augusti vt Abbas, sed 2. Kal. April. anno 983. vt supra ex Ertwino retulimus.

Successit S. GERONI (qui, vt habent *Chron. Colon.* anno 969. Pontificatus Ioannis Papæ XIII. anno tertio, Ottonis primi anno 32. electus præfuit septem annis) in cathedra Warinus. *Dithm. lib. 3.* Cui succenturiatus
D
Euengerus Archiepiscopus, vt priorem elueret culpam, Monasteriũ S. Martini collapsum instaurauit; vel vt ait Marian. Scotus ad ann. 975. Ebergerus Archiepiscopus Coloniensis immolauit Scotis in sempiternum Monasterium S. Martini in Colonia; quibus primum Abbas præerat Mimborinus Scotus annis 12. At hæc Chronica Colon tribuunt Warino, ita enim aiunt; Venerabilis VVarinus adeptus est Pontificalem cathedram Colon. Ecclesia, anno Domini 976. Pontificatus Bonifacij Papæ VII. anno primo, præfuitq; annis nouem, qui de eo quod

Ante-

A *Anecessorem suum GERONEM Archiepiscopum incuria quadam viuum sepelisset à multis infamatus, Romanam petijt curiam, vbi facti sui pœnitens, obtentaq, eius venia Apostolica, Colonia monasterium S. Martini collapsum eleganter reparauit, ac restituta religione, pluribus auctum facultatibus Scotorum dedit nationi perpetuo gubernandum. Hæcilla. Veriorem hac de re sententiam necdum asserere possum. Quod si dixeris cum Dithmaro Euergeri incuriã mortem Præsuli acceleratam, Chronica Coloniensia asseres decepta SUCCESSORIS in sede Episcopali appellatione: Successor enim non proximè Warinus intelligetur, sed subsequens Euergerus Archiepiscopus Coloniensis, qui anno 979. vt testis est Marian. Scotus in vrbe Coloniensi perpetuum obtulit Scotis Monasterium S. Martini, cui primum omnium presecit Abbatem Mimborinum Scotum, qui illud rexit duodecim annis, quem deinceps secuti Scoti, alij summa illud cum omnium commendatione administrarunt.*

Sed ad B. GERONEM reuertamur. Maiores nostri eius sanctitatem plurimis monumētis sunt posteritati contestati, nã in S. Crucis sacello, ædis summæ, è regione S. ENGELBERTI, vbi & S. GERONIS tumulus clatris circumdatus est ferreis, hæc in fenestra ab Henrico Virnenburgico Archiepiscopo Coloniensi, trecentis abhinc annis curata circa Sancti GERONIS caput radijs cœlestibus illustratum, epigraphe. SANCTVS GERO. De eodem sub 29. Iunij ista recitat Tuitiensis æditui liber ante quadringentos scriptus annos, S. GERO ARCHIEPISCOVVS COLONIENSIS. Quin & Coloniensia Chronica fol. 134. eundem prædicant bonum, mansuetum, ac sanctum virum. Vnde non immerito R. P. Canisius & alia passim hagiologia diem ei sacratum referunt 5. Kalen. Iulij, quo ipso etiam Gladbacenses ipsius ferias diuino solent officio celebrare. Affertur quoque ex Gladbacensium archiuo hoc scriptura S. GERONI Epitaphium quod publici iuris facio.

D *Dilectus Deo & hominibus GERO Archipræsul, vir vita merito memorandus, generositatem parentela adornans morum probitate, religionis amator, egenorum tutor, totius iustitiæ defensor, terrena exosus, in Domino totus 4. Kalend. Iulij mortale deposuit.*

Et ex eodem archiuo hoc carmen.
Præsulibus sanctis quos diua Colonia nutris,
Intererat GERO Christi grata vice Præco,
Quorum magnificam solitus incedere normam,
Est modo consimilem sortitus in æthere partem.

illud etiam vetus.

His quoque GERO parem capturum te sape sortem
Es modo quod fuerant, quod sunt redigeris in illud.

M

ab

Testimo-
nia veterū
scriptorū.

Testimo-
nia marty-
rologiorū.

Antiquitas
festiuitatis
S. Geronis.

Testimo-
nia ex ar-
chiuis.

90
P R E C I O S A

Statua S.
Geronis.

Ab obitu S. Præfulis maiores nostri Vbij, in Metropolitana sua æde, tumulo editiori candelabra & clathros ad suspendenda anathemata ferreos & vncos circumdederunt. In columna quoque collocarunt statuam, cui, vt in vetustissimo necrologio Metropolitano lego, in candelabro cereus vnus libræ fuit oblatus, ita enim habetur, *ad diem 28. Iunii*

Candela S.
Geronis.

candelam ad S. GERONEM vnus libra. Rursus: *die 16. Augusti, in obitu VVirakeri Archiepiscopi Colonienfis* (qui hætenus incognitus est) *candelam ad S. GERONEM nouam vnus libra, reponendam lego.* Atque inquisitis diligenter huius antiquitatis vestigijs, tandem inueni in sacello S. Crucis, quod B. GERONIS tumulum complectitur, ingens candelabrum ante illam, cuius memini, Episcopi statuam columnæ affixum, in cuius pede ab vno latere

Eadē insignia inueniuntur cū alijs in sepulchro B. Richezza ad gradus M.V. Colonia.

erāt Colonienfia insignia, ab altero antiqua Magdeburgensium Pergama, *qua pagina 77. Hierotheca expressi.* In prima pedis facie, gemina se offerunt Regum Scotorum insignia noua & antiqua, Leonem representantia & in superiori scuto Syrenem, cuius brachia lambunt vel arrodunt equi scutum circumdantes; Statuæ latus dextrum tenet depictus S. Kentigernus Episcopus Asaphensis ex piscis ore annulum eximens, sinistrum occupat coloribus adumbratus, Bearus Dutachus Rossensis Episcopus. Quæ commemoro vt hinc pateat quam olim ex remotis insulis S. GERONEM fuerint venerati.

Catena S.
Petri.

Ipsa S. GERONIS statuæ media inter picturas Duorum Episcoporum collocata brachio suo dextro catenam sustinet, sculptoris manu expressam. Vtrum verò ipsa representetur catena, quam hic Coloniae asseruamus, cum alijs reliquijs haud potui vnquam explorare. Illud mihi impresentiarum occurrit, quod si catena non Roma, sed Metis Coloniam in summam ædem translata, vt tradit *Trithem. in Chron. Hirschhaug. ann. 964.* non à B. Brunone, sed à S. GERONE ipsa erit huc transportata. Cum B. Brunonis tempore, Metis nihil de S. Petri vinculis fuerit asseruatum. Quare. n. Theoderic⁹ Metensiu Episcop. Ottonis Imperatoris cōsobrinus, seu poti⁹ vt ait Otto M. in diplomatis⁹ & S. Bruno in suo testamēto sobrinus (qui Adelberoni sub an. 964. defūcto surrogatus, *Sigeb. an. 964.* cū S. Brunone sub an. 965. prius extincto, vixit) adeo Romæ pro vno institisset vnco obtinēdo, si ipse plures ex S. Petri catena vncos possedisset. Deinde an credendum; vt qui adeo pro vnus vnco adeptione laborauit, sicut supra in Brunone vidimus, plures esset Brunoni dimissurus? Verosimile mihi tamen videtur, si cui sententia de vinculis Carolo Martello donatis minus arrideat, deseruescente non nihil ardore, partem catenæ, quam Theodericus Metensium Episcopus à Ioanne Papa dono acceptam

A pram in Ecclesiam S. Vincentij martyris à se in insula vr̄bis ædificatam transtulerat, an. 969, vt *author est Sigeb. ad illū ann.*, à Theoderico Metensiū Episcopo S. GERONTI ipsius Theoderici cognato, vt constabit ex tabula subiecta, fuisse donatam; maximè cum Baronius *ad ann. Christi 439. 7.* tradat Principibus præsulibusve magnis ramenta tantū ex S. Petri vinculis fuisse honorarij loco transmissa. Ita Columbo Numidiæ Episcopo sub ann. 593. 29. Eulogio Alexandria Episcopo sub ann. 603. 4. S. Gregorius Pontifex M. ramenta duntaxat ex singulari quadam contulit liberalitate, vt Baronius ad illos annos *author est.* Quod verò ex appendice S. Gregorij Turonensis c. 110 in Brunone docui, S. Petri vincula Carolo Martello à Pontifice M. Gregorio IV. fuisse dono transmissa; id expresse referunt authoris verba; quæ ita se habent. *hoc etenim tēpore bis à Romana sede S. Petri Apostoli beatus Papa Gregorius clauis venerandi sepulchri cum vinculis S. Petri, & muneribus magnis & infinitis legationem (quod antea nullis auditis, aut visis temporibus fuit) memorato primitus Carolo scilicet Martello destinavit &c.*

Verum hic magna suboritur difficultas, quomodo Pontifex M. Carolo Martello S. Petri vincula sæculo septimo miserit, cum illa adhuc sæculo nono Romæ fuerint custodita & reperta, quæ ex Ottonis M. Imp. præfidiarijs militibus comitem arceptitium curarint, vt *tradit Sigebert. ad an. 969. atque ex eo Baron. ad illū ann.* Nō satisfacies, si plura statuas S. Petri vincula. Nam ex Hierosolymitanis alterum Constantinopoli relictum, alterum Romano diuina virtute iunctum, adhuc anno 969. Romæ in vrbē fuit detentum; quomodo igitur sæculo septimo Carolus Martellus, aut sæculo nono S. Bruno illud Roma acquisiuit. Inquies S. Petrus primò cum S. Ioanne Act. 4. Hierosolymis carceri fuit inclusus. Deinde cum vndecim Apostolis. Act. 5. Denique solus duabus vinculis catenis. Act. 12. Ideoque plures, quàm duæ dabuntur catenæ Hierosolymitanæ, ex quibus vnā accepit Carolus Martellus, & alteram vel priorem saltem à Carolo Martello obtinuerit S. Bruno. Verū & Act. 4. & Act. 5. in carcerem quidem fuit detrusus S. Petrus, sed minimè vinculis astrictus, sicut Act. 12. Nam Act. 4. v. 3. Ipsum S. Petrum cum S. Ioanne custodiæ tantū in alterum mane tradiderunt, non vinculis alligarunt. Ita enim v. 3. refertur: *& iniecerunt in eos manus, & posuerunt eos in custodiam in crastinum, erat enim iam vespera, &c.* Act. verò 5. inclusus quidem S. Petrus cum vndecim carceri publico, fuit à custodibus munitus, sed non vinculis mancipatus. Nam illic v. 8. dicitur, *& iniecerunt manus in apostolos & posuerunt eos in custodia publica; Angelus autem Domini per noctem aperiens*

NB.

riens* ianuas carceris, & educens eos, dixit, Ite &c. & v. 22. & seqq. Cum autem venissent ministri & aperto carcere non inuenissent illos: reuersi annunciauerunt; dicentes, carcerem quidem inuenimus clausum cum omni diligentia, & custodes stantes ante ianuas, aperientes autem, neminem intus inuenimus. At Act. 12. non tantum adhibitis, quatuor quaternionum custodibus in carcerem coniectus fuit Petrus, sed & CATENIS DVABVS fuit alligatus. Ita enim asseritur, v. 6. & seqq. Cum autem producturus eum esset Herodes, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites, vinctus catenis duabus, & custodes ante ostium custodiebant carcerem. Et ecce Angelus Domini astitit, & lumen refulsit in habitaculo, percussoque latere Petri, excitauit eum, dicens, surge velociter, & ceciderunt catenae de manibus eius. Dixit autem Angelus ad eum, praecingere, & calcea te caligas tuas. Et fecit sic &c. Relinquitur igitur S. Petrum, vltima tantum sua captiuitate Hierosolymis, duabus vinctum catenis. Ideoque duas duntaxat dari catenas Hierosolymitanas, quarum neutram accepit, aut Ciro Martellus, aut S. Bruno, cum catena illa admiranda anno 969. fuerit Romae adhuc detenta. Quod si dixeris ramenta tantum Carolo Martello donata; ipsa ad S. Gregorium Turonensem appendix te refellet. Non enim ramenta vinculorum, sed clauis sepulchri cum S. Petri vinculis à Gregorio tradit fuisse transmissas. Ego verò vt huic difficultati satisfaciam, aio non catenam integram, sed aliquot saltem ipsius catenae vncos Carolo Martello fuisse donatione oblatos, ac postea hac Colonia per S. Brunonem translatos, vel certè si Metis accepit Colonia, dico vncum per B. GERONEM acquisitum vinculis Carolo Martello donatis accessisse. Est autem ipsa Romana, quam saepius attrectaui, catena adeo protensa, vt si vel integra exsecetur catena, haud posset animaduerti, proinde mirum non erit & Carolo Martello dici integra vincula concessa, & Romae adhuc asseruari.

S. Gregorius Spoletanus,

Præterea Lectorem monitum cupio, vt aduertat: Sigebertum, dum ad annum 969 scribit à Theoderico Metensi vncum catenae Sancti Petri allatum, paulo post dixisse catenae partem allatam; vbi idem aut labitur, aut per synecdochen totum pro parte sumens, pro facto offe B. Gregorij martyris integrum B. Gregorium Spoletanum Theoderico Metensium Episcopo concessum dicit, cum ex Testamento B. BRUNONIS, traditione Ecclesiae Colonienfis, Rotgero & alijs constet, B. Gregorium Magnum martyrem, antequam Theodericus Metensis ex Italia reuerteretur in thesaurum Colonienfis Ecclesiae illatum fuisse, longius aberrat de eodem S. Gregorio Glossographus secundae Surianae editionis, dum ad diem 24. Decembris astruit B. Gregorium translatum demum fuisse cum

cum triū Magorū sacris corporibus Mediolano Colonia, sub Reinoldo Archiepisc. duobus nimirū post BB. Brunonem & GERONEM sæculis. De catena autē certū est Coloniae tres etiānum vncos cōseruari, quicquid sit de trāslationis tēpore, quod quidē in B. Brunonis statuat, erūt vincula Carolo Martello donata, si autē Metēsem esse dicas vncū aut partem, B. GERONI adscribenda est translatio, hic enim confanguineus quoque erat Theoderici Metensis cum fuerit S. GERO cognatus Ottonis Magni & S. Brunonis Theoderici sobrini, vt iam ostendam.

Ludolfus Vxor Oda F. VVilligij Ducis Francia Orientalis.

B	Bruno Dux in pralio occisus.	Otto Vxor Hathvi.	Lutgardis nupta Ludouico Ludouici Germanici Regis filio, non Arnulphi.	Hadamudis, Gerberga, Christina Abbatissa Gandersheim. in vita S. Bernvardi.
---	------------------------------	-------------------	--	---

Hateburgis--Hericus Aucep--Mathildis Theoderici & Reinhildis F. è psapia VVidikindi 2. Cōiux.

C	Tancmarus, ex Hateburga 1. vxore interfectus Merspurgi in templo.	OTTO I. Prima vx Edith Echmundi Regis Anglia F. 2. Coniux Adelheidis ante nupta cum Ludouico Rege. 3. N. captiua Slaua sed Nobilis, Dithm, lib. 2.	S. Bruno Archiepiscopus Colon.	Gerberga nupta Giselberto Wit. l. r. & Ludouico R.	Hedvidis vxor Hug. C. Parisiens.	Henricus vxor Ind th F. Arnolphi Ducis Boirdū Rosv. Henr. Gisela vx.
---	---	--	--------------------------------	--	----------------------------------	--

NN.	Ludolfus dux Suevia per matrimoniu Ida Hermāni D. Suevia F. ex Wida Burchari occisi	Lutgardis (Roswitæ Lingardis) nupta Cōrado Sapienti Duci Francia Oriētalis Witich, lib. 3 filio Euerardi. Dithmar.	Otto II. Theophania vxor F. Constatinopolitani.	Mechtilda Abbatissa Quedlenburg.	VVilhelmus Archiepiscopus, ex Slaua.	Hericus S Cuneugūdis soror Hezzel Bauarorum Ducis Wippo & Giselberti. Dithm. k. 6.	Arnulphus Episcopus Rauen. nas. Dithm lib. 7. Bruno Dithm. lib. 5.
-----	---	--	---	----------------------------------	--------------------------------------	--	--

D	Thitmarus Marchio Vx. Aleia. Gero Marchio occisus.	Otto dux Bauaria Indich 1. Vxor 2. Irmentrudis. Hezzel & c. Aleida vx soror comitū Gerardi & Adelberti. Bruno Papa Grego. V.	Mathilda nupta Godofrido Ardenmari.	Otto III. Adelheidis Abbatissa Quedlenburg.	Sophia Abbatissa Gandersheim.	Mathilda nupta Ezzoni Heru. auni Palatini F.
---	--	--	-------------------------------------	---	-------------------------------	--

S. GERO Archiepiscopus Colon. Ludolf Episcopus Osnaburg.
 Thitmarus
 VVilhel. Episc. Argent.
 S. Cuneugūdis Imperatrix.
 Theoderic. F.

Anno 926. vt ait Regino, Herimanno Ducatus Alemannia committitur, qui
 ¶ Vidam Burchardi duxit vxorem. Anno 947. Ludolfus filius regis, tertiam filiam A
 Hermanni Ducis sibi coniugio copulauit. Et vt ait Dithm. lib. 2. Chron. Desponsa-
 uit illi (Ludolfo pater Otto) Idam Herimanni Ducis filiam, pulchritudinem & sexū
 omni probitate vincentem. Et post ibid. subiicit. Huius (Geronis) sancta mater Ida
 nomine, Hierusalem orationis gratia petens, illicq; infirmata hanc suis legationem pe-
 disse quis commendauit; Egreddenti anime meimet prolongato huius exilij incolata,
 corpus meum matri terra celeriter tradite, & mox euntes hac filio nunciate GERO-
 NI &c. Idem lib. 3. ait; correptusq; est Imperator ab Ottone Bauariorum Duce, Lui-
 dolfo filio, eodem die veniente & à comite Bertholdo. De Düb. iam supra egi ex Dithm.
 Regin. anno 949 Ludolfo filio regis Mathildis filia nascitur. Et Godofridus in Lo- B
 tharingia Comes, quibus anno 979 Holinium, Lesderium aliq; prædia Blandiniensi
 S. Petri Monasterio donat, ait; Ego Godefridus gratia Dei comes, & vxor mea Mathil-
 dis ad monasterium vocabulo Blandinium, in primordijs ab Apostolico patre sanctif-
 simo Pontifice Amando constructum &c. donamus &c. Actum publice in conobio
 Blandinio 12. Kal. Februar. Indiēt. 7. anno 26 regni Regis Lotharij & regiminis Ab-
 batis VVormari 27. Signum Godefridi Comitum, & coniugis eius Machtildis, qui
 hanc traditionem fecerunt & firmari petierunt, &c. Signum Hermanni Comitum, fi-
 lij Godefridi Comitum &c. Vide Miræum in notit. Eccles. Belg. c. 68.

De Ottonis liberis hac inter alia refert. in vita Conradi Imp. Salici Vippo, qui C
 & Conrado Imp. & Henrico III. à sacris fuit; Erant duo, inquiens, Chunones, quo-
 rum vnus, quod maioris ætatis esset, maior Chuno vocabatur, alter autem iunior Chu-
 no dicebatur, ambo in Francia Theutonica nobilissimi ex duobus fratribus nati, quorū
 alter Hetzel, & alter Chuno dictus est: ipsos verò ab Ottone Duce Francorum natos
 accepimus, cum duobus alijs, Brunone & VVilhelmo, ex quibus Bruno Apostolica sedis
 Romana Ecclesia Papa effectus mutato nomine Gregorius appellatus est. VVilhelmus
 factus Argentinensis Ecclesia Episcopus, miro modo eam sublimauit. Fuit autem vt su-
 pra insinuauimus Bruno Papa, alius à Brunone Præsule Verdensi.

Nam I. Bruno Verdensis anno 960. creatus asseritur Antistes Verdensis, quo anno D
 haud dubiè fuit sacerdotio inauguratus, cum illa ætate non nisi sacerdotes in Episcopo-
 rum numerum cooptarentur; At Bruno Papa multò post consecratus sacerdos cum S.
 Heriberto Præposito VVormatiensi, deinde Archiepiscopo Coloniaensi. * Deinde Bruno
 Papa cathedram conscendit Apostolicam iuuenis. anno 995. 16. Kal. Iulij, die Domi-
 nico, At Bruno Verdensis iam senex perhibetur hæsisse, haud procul Luneburgo, morien-
 te Hermanno Billingio, cui ante Imperatorem Ottonem M extincto vt author Wi-
 tichind. li 3. negatum à diris, quas viuo fuerat imprecatus, liberationem, ne posset se-
 peliri. Imperator autem Otto dicitur obiisse, anno 973. Schaffnab, Herm. Contract.

Quin

* vita S. He-
 riberti.

A *Quin imo propter senium ante annum 973. daturi ipsi erant Coadiutorem Hermannum Volcmeri Antistitis fratrem, quem non admisit, inquit; Curam quam mihi Dominus meus indigno committere dignatus est. studiose hæcenus rexi, & quamdiu hic conuersari debeo. sine tali fame. si licet, degere concupisco &c. Dithm. lib. 2. pag. 28. Denique Bruno Papa, obiit in Italia Roma 12. Kal. Martij. anno 998. sepultus ad monumentum B. Gregorij. Epitaphium hoc ei statutum ad D. Andreae altare.*

Hic quidē tegit hum^o oculis vultuq; decorū Pauperibus diues per singula sabbata vestes

Papa fuit Quintus nomine Gregorius Diuisit, numero lautus Apostolico.

B *Ante tamen Bruno Francorū Regia proles Vfus Francisca, vulgari, & voce Latina*
Filius Ottonis de genitrice Iudith Instituit populos eloquio triplici.

Lingua Teutonicus Vangia doctus in vrbe Tertius Otto sibi Petri commisit ouile

Sed iuuenis cathedram sedit Apostolicā. Cognatus manibus vnctus in Imperiū.

Ad binos annos & menses circiter octo Exiit & postquā terrena vincula carnis,

Ter senes Februo connumerante dies. Equiuoci dextro substituit lateri.

Decessit 12. Kal. Martij.

C *Bruno verò Verdensis obiit in bona senectute, vt ait Dithmar. d.l. 3. Non. Maij. Demū Bruno Papa cōsanguineus fuit Imperatoris Ottonis; At Bruno Verdensis consanguineus Hermanni Billingen Ducis Saxonia, non Imperatoris &c. Dith. d.l. Et supra inquit VVippo; Imperatrix verò Cunigunda quanquā maritali vigore destituta foret, tamen consilio fratrum suorum Theoderici Metensis Episcopi & Hetzelonis Ducis Ba-uaria pro viribus reip. succurrebat &c. Sigebert. an. 1004. Theodericus Metensium Episcopus dolens dotem & patrimonium sororis suæ Cunegundis imperatricis delegari ab Imperatore Babenbergensi Ecclesia, rebellat. De Gebehardo fratre Imperatoris Conradi ita loquitur Schaffnab. ad an. 1025. 1026. 1027. Cōradus Rex Imperator factus est in Pascha. Gebehardus frater Imperatoris coactus est ex Laico Clericus fieri.*

D *De Adelberone Metensium Episcopo hæc affert Sigebert. ad ann. 1046. Theoderico Metensium Episcopo defuncto succedit Adalbero fratruelis eius, vir magna prudentia & sanctitatis. Vnde si Adalbero fratruelis Theoderici Metensium Episcopi. Igitur ex fratre Theoderici erit nepos; At frater Theoderici est & Hetzelo Bauarorum Dux, vt iam ostendimus ex VVippone, & Cuno, cum Hetzelo & Cuno fratres nuncupentur ab eodem VVippone d.l. Igitur ex alterutro eorum Adalbero erit profeminatus. Non ex Hetzelone. Id enim ostendi nequit. Proinde ex Cunone seu Conrado. Cunonis filium facio Henricum. Nam Henricus Conradi se nuncupat filium in literis, quibus ablata iura Abbatis Laurishamensi in dicecesi VVormatiēsi sub an. 1095. Indict. 3. anno Imp. Henrici 40. Imperij 12. restituit; ait enim; Notum sit omnibus, quod Henricus Comes, Conradi pia memoria comitis filius &c. Adalberonis fratres hi numerantur in vita*

B. Adel-

B. Adelheidis à Berta Wolphelmi sorore conscripta. ubi ita loquitur. Nata sunt eis S. Megengor & c. Gerberga quatuor filia, è quibus due iuncta sunt viris prepotentibus & valde opulentis; Harum altera Irmentrudis auia fuit Henrici clarissimi Ducis & Adelberonis Metensis Episcopi, Friderici Ducis, fratrumq; eius in primis illustrium huius temporis virorum & c. Et Herman. Contract. ad ann. 1047. Quo tempore VVelfhum comitem Suenigenam VVelfhi dudum Comitis filium Carentani Ducem promovit. Auunculum quoque eius Adalberonem Ducem, videlicet Henrici & Friderici fratrem, Metensis Ecclesie Episcopum, post Theodericum nuper defunctum constituit. De Brunone Augustano Episcopo haec enarrat VVippo.

Augustam, inquit, Vindelicorū regebat Episc. Bruno frater Henrici Imperatoris. Nobilis valde fuit ipse Episcopus Bruno. Nam dum esset frater Henrici Imperatoris, filius erat matertera * Gisela Imperatricis, soror vero eiusdem Episcopi nupta, Stephano Regi Vngarorum & c. Post. Eo tempore filia Imperatoris Conradi & Gisela Imperatricis Mathilda nimis formositate puella Henrico Regi Francorum desponsata, obiit VVormatia, ibique sepulta est & c. Iterum Fridericus Dux Lotharingorum, vitricus praedicti Chunonis (Ducis VVormatiensis, patruelis Imperatoris) Imperatori inimicando morte propria * praeventus est. Sigebert. anno 1033. Fridericus Mosellanorum Duce mortuo, quia mater filios non habebat, quibus Ducatus competeret, Gothelo dux impetrato ab Imperatore etiam Mosellanorum ducatu, in Lotharingia potentius principatur.

Irmentrudem confituo Ottonis vxorem, quia nuncupatur auia Adalberonis, Henrici & Friderici in vita B. Adelheidis. Non autem auia illorum materna, cum ipsa non fuerit Conradi Regis Burgundiae vxor, vel de ipsa ostendatur.

Adalberonis sororem VVelfho nuptam vocat Miraus in not. Eccl. Belg. c. 80. Iritā. Attamen contra haec Miraus in not. Eccl. Belg. c. 80. S. Cunegundam Henricum Com. Theodericum Metensem, Adalberonem, Fridericum, Iutham facit liberos Sigefridi I. Comitis Lutzeburg. atque ex Hermanno Contracto id probari. Verū ille nihil de hoc? Et accepit id ex Georgio Fabric. lib. 2. Origin. Sax. ubi S. Cunegundam aie Palatini Rhenani filiam. sed errat & male reprehendit Dithmar. quasi S. Cunegundam statuat filiam Henrici; cum ibi non de S. Cunegunde Henrici II. agat vxore, sed de Cunegunde Dithmari Episcopi Merspurgensis matre.

N. 2. Hermannus Sueviae Dux S. Geronis auus, non fuit Hermannus Comes de Daburg Godefridi Arduennatis filius, de quo in auctar. nostro, quia S. Geronis auus obiit anno 944. teste Reginone. Hermannus, inquit, dux inter suos sapientissimus & prudentissimus obiit. 4. Id. Decemb. scilicet vno anno post nuptias filiae suae cum Ludolpho Regin. ad ann. 949 Vnde & Ludolphus Ducatū Sueviae ann. 650 obtinuit. Regin. 050. At Hermannus de Daburg vixit adhuc anno 979. cum subscripserit li-

teris

teris parentis sui Godefridi, & matris Mathildis, Ita enim subscriptum reperi. Signum
A Godefridi Comitis & coniugis eius Mathildis. Signum Arnulphi gloriosi Marchisi Lu-
 nioris. S. Hermanni Comitis, filij Godefridi Comitis.

HISTORIA SS. KENTIGERNI ET DVTACHI
 EPISCOPORVM.

Libet nunc nostratibus annumerare SS. Kentigernum & Dvtachum
 quos supra retuli B. GERONIS statuz hinc inde fuisse appictos.

Sanctus Kentigernus * Episcopus Afaphensis, pingitur, dextra pedum tenens Episco-
 pale, sinistra annulum in ore Esocis seu Salomonis. Quia de causa, necdum habeo *al. Kentig-
B satis exploratum; Inuenio quidem annulos in mari, aut fluminibus abiectos, aut deper-
 ditos, deinde fuisse ex pisce receptos; Ita Polycrates, vt auctor est Herodotus lib. 3.
 & Strabo lib. 14. Samiorum tyrannus, cum Smaragdum gemmam signatoriam De annulis in
 in mare medium abiiecisset, vt tanta iactura diurnam suam prosperitatem quodam- aqua abiectis
 modo refranaret (ita enim persuasus erat facere ab Amasi Rege Aegyptiorum) accidit
 sexto post die, vt piscator quidam, piscem magnum atque a se captum dono Poly- Polycrates
 crati offerret, quo exenterato ex intestinis, gemma inuenta & Polycrati resti- Samius.
 tuta fuit. Ita & teste Cæsario libr. 10. de miraculis cap. 61. Conradus San-
Cctus & ad D. Seuerini Colonia Præpositus nauigio Rhenum descensurus, exerta in Rhe- Conradus
 num manu ex digito annulum excussit, quem anno insequenti Sanctos nauigaturus, Sanctensis
 illic loci vbi perdididerat, ex pisce esoce sibi initio negato a piscatoribus, deinde Sancten- Præpositus
 sem Præpositum, cui illum asseruabant agnoscenibus, vltro oblato, atque a coco exen-
 terato, recuperauit atque recepit. Alij vt continuum de se suisq; peccatis sumerent sup- Annuli ab-
 plicium, nec vnquam in eo torpescerent, annulos in flumina abijciebant, quasi iecti in fi-
 nunquam eos in vita sua recepturi. Quem feruorem, Deo gratum fuisse, & ac- gnium pœ-
 ceptum, miri & stupendi comprobarunt euentus; saepe enim sola Dei bonitate nitentia.
 ex medijs piscium visceribus, suos, præter omnem spem & expectationem recepere
 annulos. Nam vt author est Marul. lib. 4. c. 10. Arnulphus Lotharingia Dynastes Arnulphus
D Caroli Magni Imperatoris auus cum spreto dominatu, in solitudine Christo deserui- Merensis
 ret, annulum suum in fluuium Mosellam abijciebat, veniam delictorum sibi factam Episcopus.
 crediturus, si repertus sibi restitueretur. Postea ex solitudine ad insulam vocatus Me-
 tensem, cum diu Ecclesiam rexisset, oblatus est ei piscis, in cuius intestinis annulum re-
 perit; gratiq; Deo capropter actis, nihil de afflictationibus corporis sui remisit, quinimo
 abdicans se Episcopatu, in Eremum est reuersus, vbi diem suum clausit extremum. O
 quam bona penitentiis piscatio, cuius hamo suffocatur Leviathan, & trahitur thesau-
 rus immortalitatis. Simile refert Lucius Marin. de rebus Hispanicis l. 5. apud B. Attilan*
 Sur. 5. Octob. tom. 7. De B. Attilano Zamorensi Episcopo, qui annum agens quintum Zamorensis.

& vicesimum fama Moreala monasterij sanctissimi haud procul Zamora disuncti
 excitus, se Floriano Abbati, integros decem annos fingendum, formandumq; tradidit, à
 quo propter singularem animi modestiam Monasterij Prior fuit destinatus. Denique
 cum Abbate suo ad insulam vocatus, ipso Spiritus sancti illabentis die consecrationem
 obtinuit, praefectus est Florianus sedi Legionensi & ipse Attilianus Zamorensi, quã de-
 cem vbi direxerat annos, dispartitis inter pauperes redditibus Ecclesiasticis, Episcopatu
 aliquamdiu cecit, quo prioris vita sua noxas elueret, socios sese offerebant laborum &
 vita Praesulis ciucs, sed benedictione illis impertita, ipse ponti ad S. Laurentij eadem stra-
 to appropinquauit, excusso in fluuium annulo seorsim. Diuinos sibi promittebat fauo-
 res, quando ipsum esset recepturus. Biennium pannis obfitus anteaquam luxit vitam.
 Tandem in quiete monitus, vt ad priorem rediret sedem; redit atque in itinere, eremum
 S. Vincentij attigit, vbi hospitio exceptus, pisces ab hospite allatos ex imperio exentera-
 uit inuenitque quem in annem abiecerat, annulum, genibusque submissis Deo gratias
 egit, ac continuo ciuitatis era omnibus stupentibus, nemineq; impellente increpuere.
 Neque hac quispiam negare poterit, nisi velit & didrachmam in oro piscis à S. Petro
 inuentam Matth. 17. pernegare. Quos stupendos diuina bonitatis effectus haud in vi-
 ta S. Kentigerni potui reperire. Nam quotquot adhuc legi, piscis miraculosi non memi-
 nerunt; Sed hac fere de eo tantum tradunt, Kentingernus, inquit in vrbe Glasco-
 uensi Albanie, ita Harpsfeld. at Pitsoo in Elgua ciuitate Cambria, matre natus Di-
 ua Thamete [al. Themi] Lochi Pictorum Regis filia (quamuis Leslaus Episcopus Rossen-
 sis matrem nuncupet Annam Aurelij Britonum Regis sororem & Pictorum Regis hæ-
 redem legitimam) & Patre Britanno, qui adeo multis latuit, vt Kentingernum virgi-
 ne matre crederet prognatum. Harpsfeldo tamen & Leslao nuncupatur Eugenius no-
 bilis, qui vi eam oppresserit; hanc tamen maculam (si quam suis contraxit natalibus)
 ita omnem deleuit, vt merito cum quocunque saculi istius viro conferri possit, virtutis,
 continentia, doctrina, singulare exemplum. Educatus & institutus est à Seruano viro
 pio, qui pro tenero in ipsum amore, Mungia, id est, charissimum amicum appellabat,
 quod ei postea nomen semper apud vulgus inedit, eoque nomine passim in illis regioni-
 bus colitur. Vestitu, victuq; Ioannem referebat Baptistam.

didrachma
 in ore
 piscis.

S. Kentigernus

Nam vt ait Harpsfeld. apud P. Edmundum Campianum; Ipse sapius toto triduo,
 ieiunus tandem obuia quæque & exposita tantum comedebat, carnis & vino penitus
 abstinebat, somno modico vsus, puluinaris loco lapidem capiti suo substernebat, ac car-
 nem cilicio edomabat. Quibus virtutum exercitationibus, omnium in se conuertit ani-
 mos, adeo vt primariã illi sacri Magistratus in Albania commendarent sedẽ Glascoen-
 sem, vbi illustre condidit monasterium, ad quod ingens hominum confluxit multitudo,
 vnde delecti 900. vt tradit Harpsfeldus Archidiaconus Cantuariensis 6. saeculo c. 28.
 ex quibus trecenti illiterati plane pecoribus pascendi mäspati, alij totidem pauperibus
 curant.

A curandis, hospitibus excipiendis, cibarijs preparandis, alijsq; domesticis negotijs suere addicti. Cateri cultiores, doctioresq; precibus, lectionibus, concionibus, scriptionibus, & id genus exercitijs vacabant. E quibus alios alio amandabat, seminandi & propagandi Euangelij causa. Deinde Albaniam relinquens vt placet Harbsfeld, vel à suis pulsus popularibus, substituto sibi in Episcopatu ex discipulis Asapho, qui & vitam eius descripsit, in Cambriam abiit, vbi Elgae seu Elgie populum docuit, Apostolicamq; instituit societatem, inter fluuios Elvvid, & Elvvj; Nam 600. se eius submisere disciplina, ex quibus altera dimidia pars, quae erat ex illiteratis constata, agriculturam iubebatur exercere, altera monasterij septis conclusa, vario laborum genere victum suum

B conquirebat, atque ex omni numero deligebantur sexaginta viri, qui mutatis vicibus interdum noctuque, in Ecclesia rebus diuinis vacarent. Ecclesia verò primum ex maceria fabrefacta, deinde ex lapide de nouo excitata, cuius adificationem haud modicum Malgo, vel Magolocunus Britannorum Rex sexto inde miliari apud Degannvj habitans retardauit, at cū tempore maturior factus, cathedrā in Ecclesia Episcopale admisit, praedijs alijsq; priuilegijs dotauit in monachorum vtilitatem, Ecclesiam hanc alij Elghensem, alij Lanelyvensem à praterlabente fluuio Elyve nuncuparunt. Ita ille.

Attamen Boethius auctor est lib. 9. histor Scotiae, quod cum S. Kentingernus cum sanctissimo Abbate columba sacro colloquio congressus, multa de Christiana religionis arcanis pie & erudite coram Brudeo Rege differuisset, aliquanto post tempore ipse Kentingernus, non pulsus, sed inuitatu S. Columbae cum ipso ad castrum Calidonia profectus (in quo caenobium Coriuallus Rex Scotiae, & Eugenij Germani in regno successor, suadete Columbae recenter extruxerat) Athalos, Calidonos, Horistos docuerit, ac vicinarum regionum incolae, quorum magna vis per singulos dies ad eos, Christi dogmatis audiendi causa confluebat, docendo monendo hortando, ac potissimum vitae suae exemplo ad verae pietatis obseruationem instigavit.

Nam teste Balteo, dum esset Elgae terra Cambrensi vir Apostolici ordinis in Pastorem constitutus, melota ex caprinis pellibus vsus, & cuculla stricta, candidaque contentus stola, primitiuae Ecclesiae formam seruauit. Apostolico more pedes ad praedicandum perrexit, multosq; ad fidem conuertit, apostatas reuocauit, Pelagianos expulit, nondū renatos baptizauit, simulachra euertit, Ecclesias condidit, aegrotis ministravit, languores curauit, in magnaq; semper abstinentia vixit, homo ad promouendam veram religionem natus. Formatis enim, Venedotis & Rosis Euangelium vsque ad flumen Fordense, & ad mare Scoticum, cooperante Columba Scoto viro Sanctissimo praedicabat, Norvvegi, vbi Caledonios, Athalos, Horestos, ac vicinarum Regionum incolae, monendo, docendo, hortando, ad verae pietatis obseruationes fideliter instigauit. Ex suis etiam discipulis, quosdam ad Orcades Insulas ad Norvvegiam & Islandiam misit, vt eorum instructionibus sacris fidei lumen reciperent. Haecenus ille.

* Dornkel-
densen.

Deinde, vt author est Boetius, eo in loco vbi olim Calidonia castrum, tot authorum ce-
lebratum fuit testimonijs, templum est celebre (vti videre licet) polito quadratoq; lapi-
de mira arte fabricatū, diui Colūba dicatū nomini, vbi sacra Episcopalis sedes (Dourn-
keldensem * vulgus appellat) prædijs & prouentibus ad Pontificis & Canonicorū sum-
ptus Scotorum Regum (sed aliquantisper post) munificentia magnificè fuit donata.

Quamuis hæc sedes Elguensis (vt Godwinus Episcopus Landauenſis in
præſulibus Angliæ pag. mihi 652. in Episcopis Afaphensibus, vbi omnia
confule tradit) sit vnā, e tenuissimis Angliæ, Valliæq; sedibus, sicut & Giraldus sub
ann. 1188. pauperula appellatur. sedes Lanelyvensis, qualis & hæc nostra est etate.
Quinas tempore Edvardi II. habuit adus Episcopales, Lanelyvy, Altmeledin, Landey-
la, Nannerch, & S. Martini, quas omnes, præter vnica illis Lanelyvenses sacrilegium
absorpsit. Tenuis adhuc ex illis soluitur merces, seu pensio annua, quæ ne centesimam
fructuum partem attingit. Ipsa Ecclesia continuis inter Angliæ Reges Valliæq; Prin-
cipes hæc in regione plurimum commorato, plurium annorum bellis vna cum Episco-
pi, Canonicorumq; domibus direpta est atque incensa. Clade omnium maxima ab
Orveno Glendovv, Henrico IV. regnante, fuit affecta, atque ab eo tempore Canonicorū
domus nunquam fuisse reparata. Hic enim fructus erat noua in Angliæ prædicata
doctrina. Sexto post mense à Calidonia castro profecti sanctissimi viri, vtrique alte-
ri gratulantes, pijs lachrymis fufis Kentingernus Glasgov ad solitam sedem, Columba
in Hebrides primū, inde in Hyberniā remeavit. Hæc Boet. At testibus Godvino, C
Pitæo, Harpito. Ipse S. Præſul post plurimas tyrannorū molestationes à pio Principe
Roderico ex Cambria in patriam Albaniam reuocatus, munus olim à se derelictum
quasi postliminio repetijt (Quicumque inquit, verbo Dei aduersantur, hominum sa-
luti inuidet. Godvvin. in Aleph.) vbi exactis 185. atatis sue annis Idibus Ianua-
rij, anno 560. vt placet Godvv. vel 566. vt vult Pitæus obiit in Scotia vrbe Glascoen-
ſi, viuis & mortuis pluribus claruit miraculis. Neque hæc, S. viri atatem quis mira-
bitur, cum velint nonnulli S. Seruatium Tungrensem Episcopum fuisse 373. annorū
Anno enim Domini 325. congregatis Clericis ad eligendum Episcopum, & in Ecclesia, D
omnibus pro pastore dicitur adductus ex Armenia S. Seruatius annos iam natus 298.
pedo ipſi ex ara tradito Episcopus constitutus. Vide Chron. Gaalt. Familiariter v-
tebatur Columba vel Colūbano Scoto, viro sanctissimo, qui vt refertur in vita ipsius
lib. 3. c. 5. iussit Scotos (non Hybernos, quod hi non desinuerint à fide ad heresin ex pro-
missione Christi S. Patritio facta) piscatores captis quinque piscibus, in fluuio Sale ite-
rum piscari, ita vt quem extemplo comprehensuri essent piscem grandiozem ipsi S. vi-
ro donarent. Piscatores S. viro consentientes piscatum rediere, ac conclusum mira ma-
gitudinis reti piscem Cochem appellatum, ipsi attulere. Idem S. vir, Columba teste
S. Notkero in martyrologio de S. Columba, tempore pestifera luis, quæ vniuersum pæne
depa-

A depopulabatur populum, benedictum à se littoreum Saxum iussu ubiq; in aquas mergi, atque ex ijs potari, vel aspergi infirmos; Verum Saxum benedictum contra naturam suam, in aquis inrectum supernatauit, tantamq; ijs imprimebat virtutem, vt quot ex ijs biberent, vel aspergerentur, sanitatem mox recuperarent. Atque hac sunt quae authores de S. tradunt Kentigerno, in quibus nulla fit mentio piscis & annuli ex ore piscis recuperati. Sed ad alterum, & sinistrum S. GERONIS me conuertam latus, Depictus est in eo S. DUTACHVS EPISCOPVS ROSSENSIS, in Catalogo precipuorum Hiberniae, in quo vocatur & Duchatus; Tradit hac de eo Ferrarius in Catalogo Sanctorum. Thana quod est oppidum Rossiae regionis, in qua Episc. Rossensis morari solet ab Elgina vrbe 8. milliariib; à Borno oppido 10. distas (lapide) in Scotia S. Dutachi Episcopi ex Kalen. Scotia. Huius miraculum, quo Angli à Scotis ad pontem Steruili-ni susi sunt, in Martyrologio Scotia refertur. Vixit circa an. Sal. 807. Ita Ferrar. ad 8. Id. Martij. At Ioannes Lesleus Scotus, Episc. Rossensis li. 6. de reb. gestis Scot. 93. ad an. 1214. hec de Dutacho refert. In hanc etatem inciderunt summa nostrae Reip. sollicitate praeter alios duo inprimis viri & doctrinae recondita cognitione & vita sanctissima ratione exculti, Gilbertus (cuius paulo ante meminimus) & Dutachus, vterque Episcopus, hic Rossensis, ille Cathanensis; quorum vterq; etsi eam pietatis laudem partim miraculis, partim doctrina collegerint; vt digni habiti sint, qui in Diuorum numerum cooptentur, tamen Dutachus primam gloriae partem, in duob; tulisse videtur, primo q; quod Gilbertus habuit aut pietatis aut doctrinae, illud totum hausit à Dutacho: deinde q; Dutachus ita perpetua Scotorum, & Regum & Principum, & plebeiorum religione colebatur, vt in tota Scotia nec numerosior, nec celebrior peregrinatio habita fuerit, quam qua ad eum in Rossia decreta erat. Hac ille. Quin etiam idem ille pugnam ad pontem Streuelingum commissam refert ann. 1287. Nam Scoti Nobiles Eduardi Angliae Regis (cum in Gallia contra Philippum Regem cum exercitu transmitteret iugum excussuri, in Hugonem Casingamensem Regis Legatum, seu illius vices ob-euntem incurrerunt, ac inde Angliam Borealem ingressi, eam ferro igniq; vastarunt. Sed Rex Eduardus submissis nouis in Scotia copijs Scotorum duces, Stuardum, Cumenum, & Vallaseum (q; de supremo belli honore inter se contendebant; q; prioribus duobus Vallas veluti hominem exili fortuna ad opulentiam repente puectum contentenibus, contra Vallaseum * Vallas belli administrandi omnium suffragijs summam potestatem penes se esse asseueraret) apud Sa-cellum Falkirch plia vicit, fugauitq;. In fuga Vallaseus Robertum Bruscum insequentem induxit, qua verborum atrocitate, qua patriae amore in suas partes, inclinantemq; Scotorum fortunam singulari erexit animi fortitudine. Nam militem ad se nullo principatu, vt apud Anglos fit, cum esset de mediocri tantum sorte Nobilium, Equitis aurati secundo genitus, neque stipendio, cum esset tenui rerum statu; neq; adhuc publica auctoritate, cum esset priuatus; sed sola sua virtute & rebus preclarissime gestis, ac ardentissimo zelo liberandae patriae ad se numerosissimum breui pellexit. Vnde omnium suffragijs dux liberandae patriae, eadem creatus est,

ac iterum belli aleam periclitatus, si amplificatā Anglorū potestate manu militari possit atterere. Cū Anglis cōgressus, occiso Hugone Eduardi vicario, ac Anglorū exercitu ad pontē Sterlingensē partim trucidato, partim submerso, castella Drudonēse, Forfarū, Brechineū ac Montisrosatū, deinde Abirdoniā & castrum Dunnotir (vt iā quæ apud Perthum oppidū, Airēsē atq; multa alia eius facinora p̄clare leui brachio prateream) felicius faciliusq; quā cuiq; est credibile, caesis aut fugatis Anglis eripuit. Quæ omnia diuino quodā numine potius quam vllō humano robore videtur perpetrasse. Ita Lesleus. Atq; vt Scotorū insinuāt fasti, deprecate S. Duthaco Rosserū Episc. feliciter obtinuisse.

X. Lapis




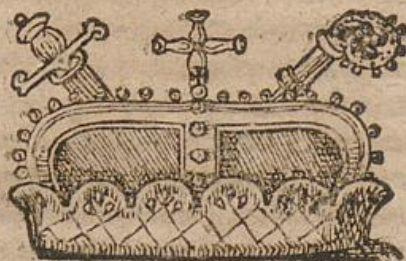
Chrysolitus.

Floruit sub
Ottone III.

& S. Henrico
Claudio Imp̄p
obiit 1022.
16. Martij.

Primus Septēvir qui tēpla Tuitia cōdis
Mōte Rubro Tubari fers HERIBER-
TE genus. ex VV. Salsm.

Hec insignia imitantur imagines quæ apud
Herbipolenses tribuuntur Henrico Episcopo
fratri S. Heriberti. 



Nascitur.

NAscentis HERIBERTI cubile, lumine diuino illustratum, Electoralis ipsi in Coloniensī Ecclesia fastigij obtinendi splendorem portendit. Ipse ex profapia Comitum Rutenburgicorum ad Tubarum flu. non solum Gerbertum (qui postea sylvester secundus fuit appellatus) sed & Branonem Saxonix & Sueuix Ducis filium (qui Gregorius nūcupatus V.) Quos Magistros ha- Pontifices maximos puer Magistros buerit. Pontifex Romanus, sanxit, vt deinceps

